

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ СХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ СХІДНОГО МІЖОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

30.01.2025

м. Харків

№ 70/8-рк/к

КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОДОЛІЙ» ОПІШНЯНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ

(інформація, доступ до якої обмежено)

Про припинення бездіяльності, що містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

- (1) Східним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) за результатом здійснення державного контролю за дотриманням законодавства про захист економічної конкуренції відповідно до статті 3 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» встановлено наступне.
- (2) КОМУНАЛЬНЕ ПІДПРИЄМСТВО «ВОДОЛІЙ» ОПІШНЯНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ (далі – КП «ВОДОЛІЙ», ПІДПРИЄМСТВО) є юридичною особою, *(інформація, доступ до якої обмежено)*, дата проведення державної реєстрації – 04.03.2020, місцезнаходження: *(інформація, доступ до якої обмежено)*; основний вид діяльності - *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (3) У розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ВОДОЛІЙ» є суб'єктом господарювання.

Визначення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (4) Відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (далі – Методика), з урахуванням пункту 2.2 Методики, встановлено наступне.

Об'єкт аналізу щодо визначення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (5) Відповідно до пункту 3.1. Методики об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами) господарювання.

- (6) Об'єктами аналізу є:
- послуга з централізованого водопостачання;
 - КП «ВОДОЛІЙ» - суб'єкт господарювання, який надає послугу з централізованого водопостачання.
- (7) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» природна монополія – стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат виробництва на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (8) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії», відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водовідведення.
- (9) Відповідно до частини першої статті 7 Закону України «Про природні монополії» діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, визначених у статті 5 цього Закону, а також діяльність суб'єктів господарювання на суміжних ринках підлягає ліцензуванню відповідно до закону.
- (10) КП «ВОДОЛІЙ» здійснює господарську діяльність з централізованого водопостачання на підставі ліцензії, виданої ПОЛТАВСЬКОЮ ОБЛАСНОЮ ДЕРЖАВНОЮ АДМІНІСТРАЦІЄЮ 04.06.2020 № 275 (далі – Ліцензія № 275).
- (11) Отже, КП «ВОДОЛІЙ» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природної монополії.
- (12) Споживачами послуги з централізованого водопостачання є фізичні та юридичні особи, які отримують або мають намір отримувати послугу з централізованого водопостачання.
- (13) Відповідно до інформації, наданої КП «ВОДОЛІЙ» листами від 18.11.2024 № 46 (вх. від 21.11.2024 № 70-01/3016), від 24.12.2024 № 50 (вх. від 24.12.2024 № 70-01/3405, кількість споживачів послуги з централізованого водопостачання на 01.01.2023, 01.01.2024, 01.12.2024 становила населення – 497 абонентів, бюджетні установи – 13 абонентів.
- (14) Послуга з централізованого водопостачання надається КП «ВОДОЛІЙ» на підставі договору про надання послуг з централізованого постачання холодної води, укладеного із споживачами.

Визначення переліку товарів (робіт, послуг) щодо яких має визначатись монопольне (домінуюче) становище

- (15) Відповідно до пункту 4.1. Методики перелік товарів, щодо яких має визначатися монопольне (домінуюче) становище суб'єкта господарювання, складається з товарних груп, які обертаються в Україні чи на відповідній частині її території і які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).
- (16) Товаром, щодо якого визначаються ознаки монопольного (домінуючого) становища Підприємства, є послуга з централізованого водопостачання, яка надається КП «ВОДОЛІЙ» на платній основі.

Споживчі характеристики

- (17) Згідно з пунктом 5 частини першої статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої

на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.

- (18) Відповідно до пункту 2 частини першої статті 5 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» послугу з централізованого водопостачання віднесено до комунальних послуг.
- (19) Згідно із статтею 1 Закону України «Про питну воду, питне водопостачання» централізоване питне водопостачання - господарська діяльність із забезпечення споживачів питною водою за допомогою комплексу об'єктів, споруд, розподільних водопровідних мереж, пов'язаних єдиним технологічним процесом виробництва та транспортування питної води; система питного водопостачання - сукупність технічних засобів, включаючи мережі, споруди, устаткування (пристрої), для централізованого та нецентралізованого питного водопостачання.
- (20) Основною споживчою властивістю послуги з централізованого водопостачання є її надання суб'єктами господарювання, що мають на балансі (у користуванні, господарському віданні тощо) діючі водопровідні мережі.

Умови споживання

- (21) Послуга з централізованого водопостачання надається споживачеві на підставі договору, що укладається відповідно до типових договорів згідно із статтею 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги».

Умови реалізації

- (22) Відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про житлово-комунальні послуги», споживач здійснює оплату за спожиті житлово-комунальні послуги щомісяця, якщо інший порядок та строки не визначені відповідним договором.
- (23) Послуга з централізованого водопостачання надається споживачеві на платній основі на підставі договору.

Ціна

- (24) Відповідно до частини третьої статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» встановлення цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до закону належить до повноважень органів місцевого самоврядування.
- (25) Згідно із рішенням ВИКОНАВЧОГО КОМІТЕТУ ОПШНЯНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ від 03.10.2022 № 99 «Про затвердження тарифів на централізоване водопостачання КП «ВОДОЛІЙ» ОПШНЯНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ» КП «ВОДОЛІЙ» встановлено тарифи на послугу з централізованого водопостачання: для населення – 16,49 грн за 1м³, для бюджетних установ 16,49 грн за 1м³.

Перелік основних продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів)

- (26) Згідно із пунктом 5 частини другої статті 6 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавцем послуг з централізованого водопостачання є суб'єкт господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання.
- (27) Виконавцем послуги з централізованого водопостачання є КП «ВОДОЛІЙ».
- (28) Споживачами послуги з централізованого водопостачання, що надається КП «ВОДОЛІЙ», є фізичні та юридичні особи, що отримують або мають намір отримувати послугу з централізованого водопостачання.

Визначення товарних меж ринку

- (29) У відповідності до пункту 5.1 Методики, товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого. Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється із переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи) за показниками взаємозамінності, окремими з яких є наявність спільної групи споживачів товару (товарної групи), відсутність суттєвої різниці в цінах, подібність якісних показників, взаємозамінність товарів (товарної групи) з точки зору їх виробництва.
- (30) Згідно зі статтею 5 Закону України «Про природні монополії» відповідно до цього Закону регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сфері, зокрема, централізованого водопостачання.
- (31) Враховуючи, що ринок централізованого водопостачання знаходиться у стані природної монополії, послуга з централізованого водопостачання не має аналогів та не може бути замінена іншою послугою.
- (32) Споживач може отримати послугу з централізованого водопостачання лише у суб'єкта господарювання, який надає цю послугу в межах діючих мереж водопостачання, що знаходяться у нього на балансі (у користуванні, господарському віданні тощо).
- (33) Враховуючи, що послуга з централізованого водопостачання є платною, отже ця послуга є товаром, щодо якого визначається монопольне (домінуюче) становище.
- (34) Таким чином, товарними межами ринку є послуга з централізованого водопостачання.

Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (35) Відповідно до пункту 6.1 Методики, територіальні (географічні) межі ринку певного товару (товарної групи) визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів (товарної групи), що належать до групи взаємозамінних товарів (товарної групи), є неможливим або недоцільним.
- (36) Отримання послуги з централізованого водопостачання можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання на певній території.
- (37) Відповідно до Ліцензії № 275, місцем провадження КП «ВОДОЛІЙ» господарської діяльності з централізованого водопостачання визначено Полтавський район: смт Опішня, с. Попівка, с. Малі Будища, с. Глинське, с. Батьки, с. Волошкове, с. Човно-Федорівка.
- (38) Також, КП «ВОДОЛІЙ» листом від 03.10.2024 № 40 (вх. від 03.10.2024 № 70-01/2525) повідомило Відділення, що надає послугу з централізованого водопостачання споживачам в межах території смт Опішня, с. Попівка, с. Малі Будища, с. Глинське, с. Батьки, с. Волошкове, с. Човно-Федорівка Полтавського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі ПІДПРИЄМСТВА.
- (39) Отже, територіальними (географічними) межами ринку послуги з централізованого водопостачання є територія смт Опішня, с. Попівка, с. Малі Будища, с. Глинське, с. Батьки, с. Волошкове, с. Човно-Федорівка Полтавського району Полтавської області, на якій розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі ПІДПРИЄМСТВА.

Визначення часових меж ринку

- (40) Відповідно до пункту 7.1 Методики, часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило, рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару зі сталою структурою.
- (41) Відповідно до інформації, наданої КП «ВОДОЛІЙ» листами від 18.11.2024 № 46 (вх. від 21.11.2024 № 70-01/3016), від 24.12.2024 № 50 (вх. від 24.12.2024 № 70-01/3405), обсяг наданої ПІДПРИЄМСТВОМ послуги з централізованого водопостачання становив:
- за 2023 рік: побутовим споживачам (населенню) – *(інформація, доступ до якої обмежено)*, бюджетним установам – *(інформація, доступ до якої обмежено)*,
 - за січень - листопад 2024 року: побутовим споживачам (населенню) – *(інформація, доступ до якої обмежено)*, бюджетним установам – *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (42) Часовими межами ринку послуги з централізованого водовідведення визначено період 2023-2024 років та станом на січень 2025 року. В зазначений період структура вказаного ринку не змінювалась.

Визначення бар'єрів для вступу на ринок

- (43) Відповідно до пункту 9.2. Методики, бар'єрами для вступу потенційних конкурентів на відповідний ринок є: обмеження за попитом, пов'язані з високою насиченістю ринку товарами (товарними групами) та низькою платоспроможністю покупців; адміністративні обмеження; економічні та організаційні обмеження; екологічні обмеження; нерозвиненість ринкової інфраструктури; інші обмеження, що спричиняють суттєві витрати, необхідні для вступу на певний ринок товару (товарної групи).
- (44) Бар'єрами вступу потенційних конкурентів на ринок послуги з централізованого водопостачання є обмеження, пов'язані з необхідністю отримання спеціального дозволу на водокористування, наявності ліцензії на здійснення господарської діяльності з централізованого водопостачання, наявності системи централізованого водопостачання.

Установлення ознак монопольного (домінуючого) становища

- (45) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», суб'єкт господарювання займає монопольне (домінуюче) становище на ринку товару, зокрема, якщо, на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (46) ПІДПРИЄМСТВО у визначених територіальних межах не має конкурентів на ринку послуги з централізованого водопостачання, а відтак споживачі даної послуги не мають можливості отримувати цю послугу від інших суб'єктів господарювання.
- (47) Враховуючи викладене, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» КП «ВОДОЛІЙ» протягом періоду 2023-2024 років та станом на січень 2025 року має ознаки суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в межах смт Опішня, с. Попівка, с. Малі Будища, с. Глинське, с. Батьки, с. Волошкове, с. Човно-Федорівка Полтавського району Полтавської області, де розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі ПІДПРИЄМСТВА, із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента.

Нормативно-правове регулювання

- (48) Закон України «Про житлово-комунальні послуги» регулює відносини, що виникають у процесі надання та споживання житлово-комунальних послуг.

- (49) Відповідно до визначення термінів, наведених у частині першій статті 1 Закону України «Про житлово-комунальні послуги»:
- виконавець комунальної послуги - суб'єкт господарювання, що надає комунальну послугу споживачу відповідно до умов договору;
 - житлово-комунальні послуги - результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг;
 - індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги;
 - споживач житлово-комунальних послуг (далі - споживач) - індивідуальний або колективний споживач;
 - плата за абонентське обслуговування - платіж, який споживач сплачує виконавцю комунальної послуги за індивідуальним договором про надання комунальних послуг або за індивідуальним договором з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг (крім послуг з постачання та розподілу природного газу і з постачання та розподілу електричної енергії), що включає витрати виконавця, пов'язані з укладенням договору про надання комунальної послуги, здійсненням розподілу обсягу спожитих послуг між споживачами, нарахуванням та стягненням плати за спожиті комунальні послуги, обслуговуванням та заміною вузлів комерційного обліку води і теплової енергії (у разі їх наявності у будівлі споживача), крім випадків, визначених цим Законом, а також за виконання інших функцій, пов'язаних з обслуговуванням виконавцем абонентів за індивідуальними договорами (крім обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем тепlopостачання, водopостачання, водовідведення та постачання гарячої води).
- (50) Згідно з частинами першою та третьою статті 2 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» предметом регулювання цього Закону є відносини, що виникають у процесі надання споживачам послуг, зокрема, централізованого водopостачання, централізованого водовідведення та управління побутовими відходами, а також відносини, що виникають у процесі надання послуг з постачання та розподілу електричної енергії і природного газу споживачам у житлових, садибних, садових, дачних будинках. Норми цього Закону застосовуються з урахуванням особливостей, встановлених законами, що регулюють відносини у сферах, зокрема, централізованого водopостачання.
- (51) Відповідно до статті 12 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах. Договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового

будинку), колективний споживач). Істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:

- перелік послуг;
- вимоги до якості послуг;
- права і обов'язки сторін;
- відповідальність сторін за порушення договору;
- ціна послуги;
- порядок оплати послуги;
- порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
- строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.

- (52) Згідно із частиною другою статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» виконавець комунальної послуги, який займає монополіне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (53) Статтями 7 та 8 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначені права і обов'язки споживачів, у тому числі індивідуальних, та відповідно виконавців комунальних послуг. Так, індивідуальний споживач зобов'язаний укладати договори про надання житлово-комунальних послуг у порядку і випадках, визначених законом. Виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (54) Частиною четвертою статті 23 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» визначено, що послуга з централізованого водопостачання надається згідно з умовами договору, що укладається з урахуванням особливостей, визначених цим Законом, та вимогами правил надання послуг з централізованого водопостачання, що затверджуються Кабінетом Міністрів України, якщо інше не передбачено законом.
- (55) Відповідно до абзацу першого пункту 3 розділу VI Закону України «Про житлово-комунальні послуги» договори про надання комунальних послуг, укладені до введення в дію цього Закону, зберігають чинність на умовах, визначених такими договорами, до дати набрання чинності договорами про надання відповідних комунальних послуг, укладеними за правилами, визначеними цим Законом.
- (56) Відповідно до абзацу третього пункту 3 розділу VI Закону України «Про житлово-комунальні послуги», договори про надання комунальних послуг, у тому числі із співвласниками багатоквартирних будинків, які не прийняли рішення про модель організації договірних відносин з виконавцями комунальних послуг, мають бути укладені виконавцями відповідних комунальних послуг протягом двох місяців з дня набрання чинності рішенням Кабінету Міністрів України про затвердження типових публічних договорів приєднання про надання комунальних послуг.
- (57) У відповідності до пунктів 1 і 2 частини першої статті 4 Закону України «Про житлово-комунальні послуги» Кабінетом Міністрів України прийнято постанову від 05.07.2019 № 690 (далі – Постанова № 690) «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» (далі – Правила).

- (58) Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690» (далі – Постанова КМУ від 02.02.2022 № 85), яка набрала чинності 04.02.2022, Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типові договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення для різних моделей організації договірних відносин та для різних категорій споживачів викладені в новій редакції.
- (59) Наразі Постановою № 690 (в редакції Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85), із змінами (далі – Постанова № 690 (із змінами), затверджено такі договори:
- типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення без обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (60) Згідно з пунктом 1 Правил, затверджених Постановою № 690 (із змінами), ці Правила регулюють відносини між суб'єктом господарювання, що провадить господарську діяльність з централізованого водопостачання та/або централізованого водовідведення (далі - виконавець), та індивідуальним і колективним споживачем, який отримує або має намір отримувати послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, а також визначеною власником (співвласниками) особою, що здійснює розподіл обсягів послуг.
- (61) Відповідно до пункту 5 Правил, затверджених Постановою № 690 (із змінами), послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.
- (62) Згідно з положеннями пункту 14 Правил, затверджених Постановою № 690 (із змінами), надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах. Послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання послуги відповідно до статей 13 і 14 Закону України «Про житлово-комунальні послуги». З пропозицією про укладення договору про надання комунальних послуг або про внесення змін до нього (крім індивідуальних договорів, укладених відповідно до частини п'ятої статті 13 Закону України «Про житлово-комунальні послуги») може звернутися будь-яка сторона, надавши письмово другій стороні проект відповідного договору (змін до нього), складений згідно з типовим договором. Індивідуальний договір вважається укладеним із споживачем, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному вебсайті органу місцевого самоврядування та/або на вебсайті виконавця послуги співвласники багатоквартирного будинку не прийняли рішення про вибір моделі договірних відносин та не уклали відповідний договір з виконавцем. Індивідуальний договір з власником індивідуальних (садибних) житлових будинків вважається укладеним, якщо протягом 30 днів з дня опублікування тексту договору на офіційному вебсайті органу місцевого самоврядування та/або на вебсайті виконавця послуг, якщо такий власник не вчинив дій щодо відключення (відмови) від комунальної послуги (фактичне виконання робіт із

відключення будинку). Фактом приєднання споживача до умов індивідуального договору (акцептування договору) є вчинення споживачем будь-яких дій, які свідчать про його бажання укласти договір, зокрема, надання виконавцю підписаної заяви-приєднання, сплата рахунка за надані послуги, факт отримання послуг.

- (63) Отже, чинними нормативно-правовими актами передбачено, що надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (64) Враховуючи зазначене, договори про надання житлово-комунальних послуг, укладені зі споживачами, мають відповідати типовим або примірним договорам, форма яких затверджена Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. При цьому, саме виконавець послуг зобов'язаний забезпечити підготовку та укладення із споживачем відповідних договорів за законодавчо встановленою формою з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання.

Обставини

- (65) Відділенням встановлено, що відповідно до інформації КП «ВОДОЛІЙ», наданої листами від 26.08.2024 № 38 (вх. № 70-01/2124 від 28.08.2024), від 18.11.2024 № 46 (вх. № 70-01/3016 від 21.11.2024) та від 03.01.2025 № 2 (вх. № 70-01/24 від 03.01.2025) протягом 2023-2024 років та станом на січень 2025 року ПІДПРИЄМСТВОМ надавалась послуга з централізованого водопостачання споживачам – населенню (мешканцям приватних та багатоквартирних будинків) та бюджетним установам на підставі укладених договорів в межах населених пунктів смт Опішня, с. Попівка, с. Малі Будища, с. Глинське, с. Батьки, с. Волошкове, с. Човно-Федорівка Полтавського району Полтавської області.
- (66) Згідно з інформацією КП «ВОДОЛІЙ», наданою листом від 18.11.2024 № 46 (вх. № 70-01/3016 від 21.11.2024), мережі централізованого водопостачання знаходяться на балансі ПІДПРИЄМСТВА.
- (67) Відповідно до інформації, наданої КП «ВОДОЛІЙ» листом від 24.12.2024 № 50 (вх. від 24.12.2024 № 70-01/3405), кількість договорів, укладених зі споживачами на 01.12.2024 становила: з побутовими споживачами – *(інформація, доступ до якої обмежено)*, з бюджетними установами – *(інформація, доступ до якої обмежено)*.
- (68) Листом від 18.11.2024 № 46 (вх. № 70-01/3016 від 21.11.2024) КП «ВОДОЛІЙ» повідомлено, що ПІДПРИЄМСТВОМ розроблено форму договору про надання послуг з централізованого постачання холодної води населенню на підставі типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 03.09.2009 № 933) (далі – Постанова КМУ від 21.07.2005 № 630).
- (69) При цьому, відповідно до Постанови КМУ від 02.02.2022 № 85, Постанова КМУ від 21.07.2005 № 630 втратила чинність з 01.05.2022.
- (70) Листами від 26.08.2024 № 38 (вх. № 70-01/2124 від 28.08.2024), від 18.11.2024 № 46 (вх. № 70-01/3016 від 21.11.2024) КП «ВОДОЛІЙ» вибірково надало копії діючих договорів про надання послуг з централізованого постачання холодної води, укладених, зокрема, із споживачами послуги – фізичними особами: *(інформація, доступ до якої обмежено)* *(інформація, доступ до якої обмежено)*, *(інформація, доступ до якої обмежено)* *(інформація, доступ до якої обмежено)*, *(інформація, доступ до якої обмежено)*, *(інформація, доступ до якої обмежено)*, *(інформація, доступ до якої обмежено)*, *(інформація, доступ до якої обмежено)*.

(інформація, доступ до якої обмежено), (інформація, доступ до якої обмежено)
(інформація, доступ до якої обмежено).

- (71) У пункті 8.1. вищевказаних договорів зазначено «Цей договір укладається на один рік і набуває чинності з моменту підписання. Договір вважається щороку продовженим, якщо за місяць до закінчення строку його дії однією із сторін не буде письмово заявлено про його розірвання або необхідність перегляду» (мова оригіналу).
- (72) За результатом аналізу умов договору про надання послуг з централізованого постачання холодної води, укладеного КП «ВОДОЛІЙ» із споживачами – мешканцями приватних будинків та мешканцями багатоквартирних будинків, встановлено, що договір не приведений у відповідність до умов Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених Постановою № 690 (із змінами). Інформація наведена у таблиці 1.

Таблиця 1

Умови Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затвердженого Постановою № 690 (із змінами)	Умови Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджений Постановою № 690 (із змінами)	Умови договору, укладеного КП «ВОДОЛІЙ» з населенням	Наслідки невідповідності умовам Типового договору
<p>п.7. Вимоги до якості послуги:</p> <p>1) склад і якість питної води повинні відповідати вимогам державних санітарних норм і правил на питну воду;</p> <p>2) значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами і правилами, та розміщуватися на (посилання на сторінку на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуги)</p> <p>Критерієм якості послуг з централізованого водовідведення є безперешкодне приймання стічних вод у мережі виконавця з мереж споживача за умови справності мереж споживача.</p>	<p>п.1. До якості послуг встановлено такі вимоги:</p> <p>склад і якість питної води повинні відповідати вимогам державних санітарних норм і правил на питну воду;</p> <p>значення тиску питної води повинно відповідати параметрам, встановленим державними будівельними нормами і правилами, та розміщуватися на (посилання на сторінку на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуги)</p> <p>Критерієм якості послуг з централізованого водовідведення є безперешкодне приймання стічних вод у мережі виконавця з мереж споживача за умови справності мереж споживача.</p>	Не передбачено	Відсутність у договорі даного пункту Типового договору може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді отримання неякісної послуги.

п.8. Виконавець забезпечує постачання послуг безперервно з гарантованим рівнем безпеки та значенням тиску.	п.4. Виконавець забезпечує постачання послуг безперервно з гарантованим рівнем безпеки та значенням тиску.	Не передбачено	Відсутність у договорі даного пункту Типового договору може призвести до ущемлення інтересів споживача у вигляді отримання неякісної послуги.
п.9. Надання послуг здійснюється безперервно, крім часу перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.	п.5. Послуги надаються споживачеві безперервно, крім часу перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.	Не передбачено	Відсутність у договорі даного пункту Типового договору може призвести до нарахування плати за послугу за час перерв, до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.
п.12. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.	п.8. У разі виникнення аварії на зовнішніх інженерних мережах постачання послуг виконавець проводить аварійно-відновні роботи у строк не більше семи діб з моменту виявлення ним факту аварії або повідомлення споживачем виконавцю про аварію.	Не передбачено	Відсутність у договорі визначеного строку проведення виконавцем аварійно-відновлювальних робіт може призвести до затягування виконавцем на власний розсуд встановлених законодавством строків, у які споживач може бути позбавлений можливості вчасного отримання послуг, що може призвести до ущемлення його інтересів.
29. Споживач вносить однією сумою плату виконавцю, яка складається з: плати за послугу, визначеної відповідно до Правил надання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 63, ст. 2194), - в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 85, та Методики розподілу, що розраховується виходячи з	19. Споживач вносить однією сумою плату виконавцю за послуги, що розраховується виходячи з розміру затверджених тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та обсягу спожитих послуг, визначеного відповідно до Правил надання послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 5 липня 2019 р. № 690	п.2.1. Тарифи на послуги за послуги з централізованого постачання холодної води за куб. метр води затверджуються ВИКОНАВЧИМ КОМІТЕТОМ ОПШНЯНСЬКОЇ СЕЛИЩНОЇ РАДИ. На момент укладення цього договору тарифи на послуги становлять:	Відсутність у договорі інформації про складові плати за послугу з централізованого водопостачання, зокрема, щодо плати за абонентське обслуговування, може призвести до додаткових фінансових витрат споживача у вигляді нарахування виконавцем збільшеної плати за надану послугу

<p>розмірів затверджених уповноваженим органом тарифів на послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та обсягу спожитих послуг або за нормами споживання, встановленими органом місцевого самоврядування, до встановлення вузла комерційного обліку;</p> <p>плати за абонентське обслуговування в розмірі, визначеному виконавцем, але не вище граничного розміру, визначеного Кабінетом Міністрів України, інформація про яку розміщується на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____.</p> <p>(посилання на веб-сайт)</p>	<p>(Офіційний вісник України, 2019 р., № 63, ст. 2194), - в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 2 лютого 2022 р. № 85, та Методики розподілу.</p> <p>У разі коли споживач є власником (користувачем) приміщення у будівлі, а розподіл спожитих послуг здійснюється виконавцем, такому споживачу нараховується плата за абонентське обслуговування в розмірі, визначеному виконавцем, але не вище граничного розміру, визначеного Кабінетом Міністрів України, інформація про яку розміщується на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця</p> <p>_____</p> <p>_____</p> <p>_____.</p>	<p>1) з централізованого постачання холодної води – 16,49 грн. за куб. метр;</p> <p>2) без лічильника (з водовідбором у будинку) – 114,74 грн. на одну особу в місяць;</p> <p>3) без лічильника (з водовідбором у дворі) – 73,76 грн. на одну особу в місяць</p>	
<p>абз. 2 п.30. Розмір зазначених тарифів зазначається на офіційному веб-сайті органу місцевого самоврядування та/або веб-сайті виконавця послуг</p> <p>_____</p> <p>(посилання на веб-сайт)</p> <p>абз.4.п.30 Виконавець зобов'язаний забезпечити їх оприлюднення на офіційному веб-сайті.</p>	<p>п.20. Вартість послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначається за обсягом спожитих послуг та встановленими відповідно до законодавства тарифами.</p> <p>Станом на дату укладення цього договору тариф на послугу з централізованого водопостачання становить _____ гривень за куб. метр, тариф на послугу з централізованого водовідведення становить _____ гривень за куб. метр.</p> <p>У разі прийняття уповноваженим органом рішення про зміну цін/тарифів на послугу з централізованого водопостачання та/або на послугу з централізованого водовідведення виконавець у строк, що не перевищує 15 днів з дати введення її у дію, повідомляє про це споживачу з посиланням на рішення відповідного органу.</p> <p>У разі зміни зазначених тарифів протягом строку дії цього договору новий розмір тарифів застосовується з моменту його введення в дію без внесення сторонами</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність у договорі даного пункту Типового договору може призвести до додаткових фінансових витрат споживача у вигляді нарахування виконавцем збільшеної плати за надану послугу</p>

	додаткових змін до цього договору. Виконавець зобов'язаний забезпечити їх оприлюднення на офіційному веб-сайті.		
п.33. Споживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, що є граничним строком внесення плати за спожиті послуги.	п.23. Споживач здійснює оплату за цим договором щомісяця не пізніше останнього числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, що є граничним строком внесення плати за спожиті послуги.	п.3.1 Розрахунковим періодом є календарний місяць. За цим договором застосовується щомісячна система оплати послуг. Платежі вносяться споживачем не пізніше 5 числа місяця, що настає за розрахунковим.	Умова щодо оплати послуг не пізніше 5 числа місяця, що настає за розрахунковим, може призвести до ущемлення прав споживачів у вигляді додаткових фінансових витрат у зв'язку з нарахуванням пені за несвоєчасне здійснення платежів за надані послуги у встановлений у договорі строк, що суперечить чинному законодавству.
п.38. Плата за послуги не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України "Про житлово-комунальні послуги".	п.26. Плата за послуги не нараховується за час перерв, визначених частиною першою статті 16 Закону України "Про житлово-комунальні послуги".	Не передбачено	Нарахування плати за послугу за час перерв може призвести до зайвого нарахування обсягів споживання та зайвих матеріальних витрат споживачів.
п.44 У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послуги. Пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.	п. 32 У разі несвоєчасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за послуги. Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.	п.3.3 За несвоєчасне внесення плати із споживача стягується пеня в розмірі 1% від суми оплати за кожен день прострочення. п.п.6 п.4.2 Споживач зобов'язаний: у разі несвоєчасного внесення плати за послуги сплачувати пеню в установленому законом та цим договором. п.п.1) п.4.3 Виконавець має право: нараховувати у разі несвоєчасного внесення споживачем плати за надані послуги пеню у	Визначення завищеного розміру пені може призвести до зайвої сплати коштів споживачем тобто зайвих фінансових витрат, що ущемлює його інтереси, а також до можливості встановлювати виконавцем на власний розсуд споживачам різний розмір пені у разі несвоєчасного здійснення платежів

		розмірі 1% від суми оплати за кожен прострочений день.	
<p>п.39 Споживач має право:</p> <p>4) на усунення протягом 50 годин, якщо інше не визначено законодавством, виявлених недоліків у наданні послуг;</p> <p>5) на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за послуги у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або належної якості;</p> <p>6) отримувати від виконавця неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка вартості середньодобового споживання послуг, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг, але не менше 15 днів), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (крім нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалася ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача);</p> <p>7) на перевірку кількості та якості послуг в установленому законодавством порядку;</p> <p>8) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>9) без додаткової оплати отримувати від виконавця на зазначений споживачем засіб зв'язку детальний розрахунок розподілу обсягу спожитої послуги між споживачами будинку у строк, визначений Законом України "Про доступ до публічної інформації";</p> <p>10) без додаткової оплати отримувати на зазначений споживачем засіб зв'язку інформацію про проведені виконавцем нарахування плати за послуги (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі у строк, визначений Законом України "Про доступ до</p>	<p>п.27 Споживач має право:</p> <p>4) на усунення протягом строку, встановленого договором або законодавством, виявлених недоліків у наданні послуг;</p> <p>5) на зменшення у встановленому законодавством порядку розміру плати за послуги у разі її ненадання, надання не в повному обсязі або належної якості;</p> <p>6) отримувати від виконавця штраф у розмірі, визначеному договором, за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>7) на перевірку кількості та якості послуг в установленому законодавством порядку;</p> <p>8) складати та підписувати акти-претензії у зв'язку з порушенням порядку надання послуг, зміною їх споживчих властивостей та перевищенням строків проведення аварійно-відновних робіт;</p> <p>9) без додаткової оплати отримувати інформацію про проведені виконавцем нарахування (з розподілом за періодами та видами нарахувань) та отримані від споживача платежі;</p> <p>11) отримувати без додаткової оплати від виконавця детальний розрахунок обсягу спожитих послуг між споживачами багатоквартирного будинку (для власників (користувачів) приміщення у будівлі);</p> <p>п 30. Виконавець зобов'язаний:</p> <p>2) вживати заходів до забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації);</p> <p>3) вирішувати питання, пов'язані з порушенням</p>	Не передбачено	Відсутність таких умов щодо прав споживача та зобов'язань виконавця може призвести до звуження кола прав споживача та кола обов'язків виконавця послуг, а також до ущемлення інтересів споживачів у вигляді недоотриманих коштів у зв'язку з невиконанням виконавцем покладених на нього зобов'язань

<p>публічної інформації”;</p> <p>п 42. Виконавець зобов'язаний:</p> <p>2) вживати заходів до забезпечення питною водою у разі порушення функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації);</p> <p>3) вирішувати питання, пов'язані з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі);</p> <p>4) подавати воду для протипожежних потреб;</p> <p>7) своєчасно проводити підготовку об'єктів, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), до експлуатації в осінньо-зимовий період;</p> <p>8) розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживача і проводити відповідні перерахунки розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених цим договором;</p> <p>8¹) здійснювати перерахування розміру нарахованої плати за послуги та/або ненарахування її для споживача протягом періоду тимчасової відсутності в житловому приміщенні (іншому об'єкті нерухомого майна) споживача та інших осіб за умови отримання заяви та документального підтвердження відповідно до умов договору;</p> <p>9) вживати заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг, що сталися з вини виконавця або на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), в строки, встановлені законодавством;</p> <p>10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у</p>	<p>функціонування систем централізованого водопостачання та водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі);</p> <p>7) у міжопалювальний період проводити підготовку об'єктів житлово-комунального господарства до експлуатації в осінньо-зимовий період;</p> <p>8) розглядати у визначений законодавством строк претензії та скарги споживача і проводити відповідні перерахунки розміру плати за послуги в разі їх ненадання, надання не в повному обсязі, несвоєчасно або неналежної якості, а також в інших випадках, визначених договором;</p> <p>9) вживати заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг, що сталися з вини виконавця або на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у строк, встановлений договором, але не більше семи діб;</p> <p>10) виплачувати споживачу штраф за перевищення встановлених строків проведення аварійно-відновних робіт на об'єктах, що забезпечують надання послуг та перебувають у його власності (користуванні), у розмірі, визначеному договором;</p> <p>12) своєчасно та за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини;</p> <p>13) інформувати споживачів про намір зміни цін/тарифів на послуги відповідно до законодавства;</p> <p>п.17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно</p>		
--	--	--	--

<p>розмірі, визначеному цим договором;</p> <p>12) своєчасно та за власний рахунок проводити роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини;</p> <p>13) інформувати споживачів про намір зміни цін/тарифів на комунальні послуги відповідно до законодавства;</p> <p>14) здійснювати розподіл загальнобудинкового обсягу послуг між співвласниками багатоквартирного будинку в порядку, передбаченому законодавством та цим договором;</p> <p>17) самостійно протягом місяця, що настає за розрахунковим періодом, здійснювати перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості відповідно до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>	<p>до порядку, визначеного Кабінетом Міністрів України, а також сплачувати споживачеві неустойку (штраф) у розмірі 0,01 відсотка середньодобової вартості споживання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, визначеної за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12 - за фактичний час споживання послуг), за кожен день ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості (за виключенням нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт або періоду, протягом якого відбувалися ліквідація або усунення виявлених неполадок, пов'язаних з отриманням послуг, що виникли з вини споживача).</p>		
<p>Відповідальність сторін за порушення договору</p> <p>44. У разі несвоечасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного строку внесення плати за</p>	<p>п.32 У разі несвоечасного здійснення платежів споживач зобов'язаний сплатити пеню в розмірі _____ гривень, але не більше 0,01 відсотка суми боргу за кожний день прострочення. Загальний розмір сплаченої пені не може перевищувати 100 відсотків загальної суми боргу. Нарахування пені починається з першого робочого дня, що настає за останнім днем граничного</p>	<p>п.п.2 п.5.1 Споживач несе відповідальність згідно із законодавством і цим договором за: несвоечасне внесення платежів за послуги - шляхом сплати пені у розмірі 1% від суми оплати за</p>	<p>Визначення завищеного розміру пені може призвести до зайвих фінансових витрат, що ущемлює його інтереси, а також до можливості встановлювати виконавцем на власний розсуд споживачам різний розмір пені у разі несвоечасного</p>

<p>послуги. Пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.</p>	<p>строку внесення плати за послугу. Для споживача, що є власником індивідуального (садибного) житлового будинку, пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.</p>	<p>кожний прострочений день</p>	<p>здійснення платежів</p>
<p>п. 45. Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачеві у разі непогашення в повному обсязі заборгованості з оплати спожитих послуг. Виконавець надсилає споживачеві попередження про те, що у разі непогашення ним заборгованості надання послуг може бути обмежене (припинене), рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та шляхом повідомлення споживачеві через його особистий кабінет. Таке попередження надсилається споживачеві не раніше наступного робочого дня після закінчення граничного строку оплати, визначеного законодавством та/або договором. Обмеження (припинення) надання послуг здійснюється виконавцем відповідно до частини четвертої статті 26 Закону України “Про житлово-комунальні послуги” протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця.</p>	<p>п. 34. Виконавець має право обмежити (припинити) надання послуг споживачу в разі непогашення в повному обсязі заборгованості за спожиті послуги протягом 30 днів з дня отримання споживачем попередження від виконавця. Попередження надсилається споживачу рекомендованим листом (з повідомленням про вручення) та за допомогою електронних систем розрахунків споживача (за наявності) або — (вказати спосіб) п. 35. Обмеження (припинення) надання послуг здійснюється виконавцем відповідно до частини четвертої статті 26 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.</p>	<p>Не передбачено</p>	
<p>п. 46. Постачання послуг у разі їх обмеження (припинення) відновлюється в повному обсязі протягом наступного дня з дати повного погашення заборгованості за фактично спожиті послуги чи з дати укладення угоди про реструктуризацію заборгованості. Витрати виконавця, пов’язані з відновленням надання послуг споживачу, підлягають відшкодуванню за рахунок споживача відповідно до кошторису витрат на відновлення надання послуг, складеного виконавцем.</p>	<p>п.36. Постачання послуг у разі їх обмеження (припинення) відновлюється в повному обсязі протягом наступного дня з дати повного погашення заборгованості за фактично спожиті послуги чи з дати укладення угоди про реструктуризацію такої заборгованості. Витрати виконавця, пов’язані з відновленням надання послуг споживачу, підлягають відшкодуванню за рахунок споживача відповідно до кошторису витрат на відновлення надання послуг, складеного виконавцем.</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність такої умови Типового договору може призвести до несвоєчасного відновлення виконавцем надання послуги та ущемленні інтересів споживача</p>

<p>п.48. Оформлення претензій споживача щодо ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості здійснюється в порядку, визначеному статтею 27 Закону України “Про житлово-комунальні послуги”.</p> <p>Перевірка відповідності якості надання послуг здійснюється відповідно до Порядку проведення перевірки відповідності якості надання деяких комунальних послуг та послуг з управління багатоквартирним будинком параметрам, передбаченим договором про надання відповідних послуг, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 грудня 2018 р. № 1145 (Офіційний вісник України, 2019 р., № 4, ст. 133).</p> <p>Виконавець зобов’язаний прибути на виклик споживача для проведення перевірки якості надання послуг у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача.</p>	<p>п.п.16 п.30 Виконавець зобов’язаний: прибути на виклик споживача для перевірки якості надання послуги у строк не пізніше ніж протягом однієї доби з моменту отримання відповідного повідомлення споживача;</p>	<p>Не передбачено</p>	<p>Відсутність такої умови Типового договору може призвести до несвочасного здійснення виконавцем перевірки відповідності якості наданої послуги, затягування у часі щодо відновлення надання якісної послуги, що може призвести до ущемлення інтересів споживача (не отриманні, отриманні в неповному обсязі або неналежної якості послуги).</p>
--	---	-----------------------	---

- (73) Отже, КП «ВОДОЛІЙ» зобов’язано було привести діючі договори про надання послуг з централізованого постачання холодної води, укладені зі споживачами, у відповідність до чинної редакції типових договорів, затверджених Постановою № 690 (із змінами), проте вказані договори продовжують діяти у редакції, яка не відповідає вимогам чинного законодавства.
- (74) Відтак, укладення КП «ВОДОЛІЙ» договору про надання послуг з централізованого постачання холодної води з населенням – мешканцями приватних будинків та мешканцями багатоквартирних будинків в редакції, що не відповідає положенням чинного законодавства, та несприведення його у відповідність до чинної редакції типових договорів, затверджених Постановою № 690 (із змінами), зокрема, Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, звужує коло прав цих споживачів та власної відповідальності виконавця послуг за порушення умов цих договорів.
- (75) Звуження прав споживача та звуження обов’язків виконавця послуг може призвести до отримання споживачем неякісної послуги з централізованого водопостачання, ускладнити споживачу доведення факту порушення виконавцем порядку надання послуги та може ускладнити отримання споживачем від виконавця перерахунку вартості послуги за весь період її ненадання, надання послуги не в повному обсязі або неналежної якості.
- (76) Відповідно пункту 5 Правил, затверджених Постановою № 690 (із змінами), послуги надаються споживачу згідно з умовами типового договору про надання послуг, що

укладається з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про житлово-комунальні послуги», та вимогами цих Правил.

- (77) Згідно з підпунктом 5 пункту 50 Правил, затверджених Постановою № 690 (із змінами), виконавець послуг зобов'язаний готувати, укладати та переукладати із споживачем договір відповідно до обраної співвласниками моделі договірних відносин.
- (78) Відповідно до положень статті 179 Господарського кодексу України (далі – ГКУ), яка визначає загальні умови укладання договорів, що породжують господарські зобов'язання, Кабінет Міністрів України, уповноважені ним або законом органи виконавчої влади, державні органи та органи державної влади можуть рекомендувати суб'єктам господарювання орієнтовні умови господарських договорів (примірні договори), а у визначених законом випадках - затверджувати типові договори. При укладенні господарських договорів сторони можуть визначати зміст договору на основі, зокрема типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, чи у випадках, передбачених законом, іншим державним органом або органом державної влади, коли сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (79) Статтею 184 ГКУ визначено, зокрема, що укладення господарських договорів на основі типових договорів повинно здійснюватися з додержанням умов, передбачених статтею 179 цього Кодексу, не інакше як шляхом викладення договору у вигляді єдиного документа та відповідно до правил, встановлених нормативно-правовими актами щодо застосування типового договору.
- (80) Отже, КП «ВОДОЛІЙ» мало привести умови договорів про надання послуг з централізованого постачання холодної води, укладених зі споживачами, зокрема населенням, у відповідність до типових договорів, затверджених Постановою № 690 (із змінами), зокрема, Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, та укладати нові договори у редакції, яка б відповідала відповідним типовим договорам, не відступаючи від їх змісту, тобто не зменшуючи обсягів прав споживача та власної відповідальності за порушення умов цих договорів.
- (81) Неприведення ПІДПРИЄМСТВОМ умов договорів про надання послуг з централізованого постачання холодної води укладених з населенням, у відповідність до типових договорів, затверджених Постановою № 690 (із змінами), зокрема, Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та Типового договору з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та укладення з новими споживачами договорів, що не відповідають типовим договорам, може призвести до ущемлення прав та інтересів споживачів.
- (82) Враховуючи зазначене, бездіяльність КП «ВОДОЛІЙ», яка полягає у неприведенні договорів про надання послуг з централізованого постачання холодної води, укладених зі споживачами (населенням), які наразі є діючими, до положень чинного законодавства, а саме у відповідність до типових договорів, затверджених Постановою № 690 (із змінами) містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монополієм (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку.

Антиконкурентні наслідки бездіяльності КП «ВОДОЛІЙ»

- (83) Внаслідок укладення КП «ВОДОЛІЙ» договорів про надання послуг з централізованого постачання холодної води з населенням, що є діючими, в редакції що не відповідає положенням чинного законодавства, та неприведення їх до чинної редакції типових договорів, затверджених Постановою № 690 (із змінами), зменшилися обсяги прав споживачів та власної відповідальності виконавця послуги за порушення умов договору, що може призвести до порушення прав та ущемлення інтересів споживачів.
- (84) Така поведінка КП «ВОДОЛІЙ» є можливою лише внаслідок відсутності вибору для споживачів інших виконавців послуги з централізованого водопостачання.
- (85) З огляду на зазначене, завдяки ринковій владі КП «ВОДОЛІЙ» має можливість нав'язувати споживачам (фізичним особам) умови договору, які не передбачені нормами чинного законодавства, для можливості отримання послуги з централізованого водопостачання, що може мати наслідком обмеження прав та ущемлення інтересів споживачів послуг.
- (86) Така поведінка притаманна саме монопольному утворенню, оскільки у взаємовідносинах із суб'єктом господарювання, що має монополю владу, споживачі його послуги знаходяться з ним у нерівних умовах, змушені погоджуватись на всі вимоги та умови для можливості отримання послуги та фактично позбавлені захисту своїх прав та законних інтересів.

Неможливість вчинення КП «ВОДОЛІЙ» таких дій (бездіяльності) за умов існування значної конкуренції на ринку

- (87) Внаслідок укладення КП «ВОДОЛІЙ» договорів про надання послуг з централізованого постачання холодної води з населенням, що є діючими, в редакції що не відповідає положенням чинного законодавства, та неприведення їх до чинної редакції типових договорів, затверджених Постановою № 690 (із змінами), ПІДПРИЄМСТВО зменшило обсяги прав споживачів та власної відповідальності, як виконавця послуги, за порушення умов договору.
- (88) За умов існування значної конкуренції на ринку послуги централізованого водопостачання споживачі мали б можливість обирати між кількома виконавцями послуги, і у разі ущемлення їх інтересів споживачі могли б відмовитись від послуг ПІДПРИЄМСТВА, та обрати іншого виконавця таких послуг. У такому випадку КП «ВОДОЛІЙ» істотно втратило б свою ринкову частку та, як наслідок, прибуток.
- (89) Оскільки, конкуренція на ринку централізованого водопостачання відсутня, споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначеної послуги.

Висновки

- (90) Відповідно до частини першої статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживанням монопольним (домінуючим) становищем на ринку є дії чи бездіяльність суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку, що призвели або можуть призвести до недопущення, усунення чи обмеження конкуренції, або ущемлення інтересів інших суб'єктів господарювання чи споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (91) Згідно з частиною третьою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку забороняється і тягне за собою відповідальність згідно з законом.
- (92) Враховуючи, що КП «ВОДОЛІЙ», яке протягом періоду 2023-2024 років та станом на січень 2025 року має ознаки суб'єкта господарювання, який займає монопольне (домінуюче) становище на ринку послуги з централізованого водопостачання в межах

с.мт Опішня, с. Попівка, с. Малі Будища, с. Глинське, с. Батьки, с. Волошкове, с. Човно-Федорівка Полтавського району Полтавської області, де розташовані мережі централізованого водопостачання, що знаходяться на балансі ПІДПРИЄМСТВА, із часткою 100 %, оскільки на цьому ринку у нього не має жодного конкурента, бездіяльність КП «ВОДОЛІЙ», яка полягає у неприведенні договорів про надання послуг з централізованого постачання холодної води, укладених зі споживачами (населенням), які наразі є діючими, до положень чинного законодавства, а саме у відповідність до типових договорів, затверджених Постановою № 690 (із змінами), містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого частиною першою статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку послуги з централізованого водопостачання, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, яка була б неможливою за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи вищевикладене, керуючись частиною першою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктами 3 та 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Східного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає КОМУНАЛЬНОМУ ПІДПРИЄМСТВУ «ВОДОЛІЙ» (*інформація, доступ до якої обмежено*) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

припинити бездіяльність, яка містить ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, викладені у цих рекомендаціях, шляхом:

- укладення зі споживачами договорів про надання послуг з централізованого водопостачання у відповідності до вимог чинної редакції типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690» (із змінами);

- інформування споживачів, з якими укладено договори про надання послуг з централізованого постачання холодної води, умови яких не відповідають типовим договорам, про можливість переукладання цих договорів та/або внесення змін у відповідності до типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 «Про затвердження Правил надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення» в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690» (із змінами).

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Про результати розгляду рекомендацій КП «ВОДОЛІЙ» необхідно повідомити Східне міжобласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України (за адресою: вул. Капітана Володимира Кісельова, 1, м. Полтава, 36014 та на e-mail: khrv@amcu.gov.ua) у **2-місячний термін з дня їх отримання** із наданням копій підтверджуючих документів.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за умов виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито необхідних заходів для усунення причин виникнення цих

порушень і умов, що їм сприяють, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова колегії

Юрій ГЛАДИК